

1971-01-01

## ซูการ์โน และอุดมการณ์เรื่องประชาธิปไตยนำวิถี

เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>



Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

---

### Recommended Citation

พงษ์พาณิชย์, เกียรติชัย (1971) "ซูการ์โน และอุดมการณ์เรื่องประชาธิปไตยนำวิถี," *Journal of Social Sciences*: Vol. 8: Iss. 2, Article 6.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol8/iss2/6>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact [ChulaDC@car.chula.ac.th](mailto:ChulaDC@car.chula.ac.th).



# Chulalongkorn Journal Online

Office of Academic Resources

Chulalongkorn University



## Article Information:

To cite this document: เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์. (1971). ชูการ์โน และอุดมการณ์เรื่องประชาธิปไตย นำวิถึ. Faculty of Political Science (JSS), 8(2), 80-100.

Date received:

Date revised:

Date accepted:

## License and Terms:

This is an Open Access article under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Please note that the reuse, redistribution and reproduction in particular requires that the authors and source are credited.

# ชูการ์โน และอุดมการณ์เรื่องประชาธิปไตยนำวิถี

เกียรติชัย พงษ์พานิชย์

บทนำ บทบาทในการเมืองของอินโดเนเซีย ปัจจุบันได้กลายเป็นจุดน่าสนใจยิ่งประเทศหนึ่งในเอเชียอาคเนย์ อาจกล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงเท่าที่เป็นอยู่ในอินโดเนเซีย ขณะนี้เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่ออีกขั้นหนึ่งที่ไม่ต่างกับยุคสมัยของการเรียกร้องอิสรภาพจากประเทศที่ครอบครองอินโดเนเซียอยู่ก่อน ค.ศ. 1945 เลย ครั้งนั้นอินโดเนเซียต้องดิ้นรนให้ตนเองพ้นจากแอกแห่งการครอบครองของฮอลันดา ด้วยความยากลำบาก การต่อสู้เพื่ออิสรภาพของประเทศ การรวบรวมความเป็นปึกแผ่นของประชาชนชาวอินโดเนเซีย และการปูพื้นฐานความมั่นคงในระบอบการปกครองของประเทศภายหลังได้รับเอกราชเป็นเสมือนหนึ่งการแสวงหาแบบอย่างอันเหมาะสมสำหรับอินโดเนเซีย แม้กระนั้นก็ตาม ช่วงระยะอันยาวนานพอประมาณ อินโดเนเซียหาได้ประสบผลสำเร็จในการแสวงหาประสบการณ์

ที่ถูกต้องแน่นอนสำหรับประเทศของตนไม่ก็เห็นได้ว่าแม้หลังการประกาศอิสรภาพหลุดพ้นจากการครอบครองของฮอลันดาแล้ว อินโดเนเซียยังมีปัญหาขัดแย้งกันเองตลอดมา การแก่งแย่งช่วงชิงอำนาจในระหว่างบรรดาผู้นำในการกอบกู้เอกราชให้แก่อินโดเนเซียภายหลังรับเอกราชแล้วนั้น ได้กลายเป็นลักษณะส่วนหนึ่งในการเมืองของอินโดเนเซีย เท่าที่เป็นมาและลักษณะทางการเมืองดังกล่าวนี้เอง เป็นเสมือนหนึ่งแนวทางนำไปสู่การสร้างอุดมการณ์ทางการเมืองแก่บรรดาผู้นำที่ครองอำนาจและความเชื่อถือของประชากรชาวอินโดเนเซีย โดยเฉพาะชูการ์โนผู้นำคนหนึ่งในการกอบกู้เอกราชแก่อินโดเนเซีย และผู้ซึ่งได้รับการยกย่องเป็นเสมือน "บิดาของประเทศอินโดเนเซีย" ได้สร้างอุดมการณ์ทางการเมืองสำหรับอินโดเนเซียขึ้นใหม่เพื่อเป็นแบบอย่างสำหรับอินโดเนเซียในความ

กิดเห็นของเขา และจากอุทกกรรมการทางการเมืองของเขาเองได้มีส่วนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผันผวนอีกระยะหนึ่งของการเมืองที่เป็นอยู่ในอินโดเนเซียปัจจุบัน การถอนตัวออกจากสมาคมโลก องค์การสหประชาชาติ กี้ติ การใช้นโยบายเผชิญหน้ากับมาเลเซีย กี้ติ หรือแม้การกบฏของพรรคคอมมิวนิสต์อินโดเนเซียในระยะที่ผ่านมา กี้ติ น่าจะกล่าวได้ว่าเป็นผลส่วนหนึ่งที่มาจากซูการ์โน และอุทกกรรมในเรื่องประชาธิปไตยนำวิถีที่เขาเสนอขึ้นสำหรับอินโดเนเซียนั่นเอง

#### การต่อสู้เพื่ออิสรภาพของอินโดเนเซีย

นับตั้งแต่ปี 1811 มาแล้วที่อินโดเนเซียถูกฮอลันดาครอบครองในฐานะประเทศอาณานิคม และเป็นระยะเวลาเกือบ 300 ปี กว่าที่อินโดเนเซียจะกอบกู้อิสรภาพของตนกลับคืนมาได้ ในช่วงระยะเวลาที่ถูกครอบครองอยู่นั้น ลัทธิอาณานิคมของฮอลันดาได้วางระเบียบอำนาจทางการเมืองไว้อย่างรอบคอบ โดยการสร้างระบบสังคมของอินโดเนเซีย และรวบรวมอำนาจทั้งหมดให้อยู่ในความรับผิดชอบของคน รวมทั้งเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจของอินโดเนเซียให้ตรงกับความต้องการของคนด้วยการกอบ โภชทรัพย์ากรธรรมชาติจากอินโด-

เนเซียไปเป็นประโยชน์ของคน การเปลี่ยนแปลงนโยบายการครอบครองอินโดเนเซียในช่วงระยะเวลาเหล่านั้นมิได้เปลี่ยนแปลงเฉพาะงานด้านการเมืองของอินโดเนเซียปัจจุบันเท่านั้น แต่มีผลมาถึงงานด้านเศรษฐกิจ หลังการรับเอกราชของอินโดเนเซียอีกด้วย

ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 นี้เอง ดังที่ทราบกันแล้วว่าลัทธิชาตินิยมได้มีบทบาทอย่างกว้างขวางในบรรดาประเทศที่ตกอยู่ใต้การครอบครองของประเทศจักรพรรดินิยม สำหรับชาวอินโดเนเซียก็เช่นกัน ในช่วงระยะเวลานี้เองที่ต่างพากันมองเห็นว่า แบบอย่างประเทศจักรพรรดินิยมนำมาใช้ในอินโดเนเซียดังเช่นที่ฮอลันดาปฏิบัติอยู่นั้น มิได้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมอินโดเนเซีย ชาวอินโดเนเซียจึงเริ่มมีการเคลื่อนไหวในการต่อสู้เพื่อเอกราช และพ้นจากการครอบครองของฮอลันดาด้วยความรู้สึกที่ว่า จะต้องล้มล้างระบบจักรพรรดินิยมให้หมดไปจากประเทศของตน และสังคมที่จะสร้างขึ้นใหม่ ในอินโดเนเซีย นั้น จะต้องแตกต่างกับที่มีอยู่ในประเทศจักรพรรดินิยมเหล่านั้น

ความเคลื่อนไหวในขบวนการชาตินิยมของชาวอินโดเนเซีย เริ่มเมื่อปี ค.ศ. 1908 ซึ่งได้ก่อกำเนิด *มุคัจจุโตโม* ขึ้นเป็นครั้งแรก

สมาชิกของขบวนการนี้ประกอบด้วยกลุ่มเชื้อสายเจ้าครองนครเกาะต่าง ๆ ข้าราชการ และนักศึกษา แต่โดยเหตุที่ขบวนการนี้มิได้มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในทางการเมืองแม้ว่าจะได้มีการต่อต้านชาวฮอลันดาอย่างรุนแรงในบางขณะ โดยเฉพาะในระยะ 4 ปี หลังที่ฮอลันดาประสบความสำเร็จในการทำสัญญาดินแดนครั้งสุดท้ายที่ยึดได้ คือ อักเยห์ในสุมาตราเหนือ ต่อมาในปี 1911 ได้มีขบวนการชาตินิยมกลุ่มใหม่เกิดขึ้นอีกซึ่งเรียกว่า Islam Association หรือ Sarekat Islam ซึ่งเป็นองค์การที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองของฮอลันดา และต่อต้านชาวจีนและก๊กกันเชื้อสายเจ้าครองนครเก่า ๆ ของอินโดเนเซีย Sarekat Islam มีสมาชิกประกอบด้วยกลุ่มปัญญาชนที่ได้รับการศึกษามาจากตะวันตก มีสาขาอยู่ใน Sumatra Sulawesi และใน Jawa

อย่างไรก็ตาม ในต้นปี 1917 นั้นเอง Sarekat Islam ก็เกิดแตกแยกความคิดเห็นกันเองระหว่างกลุ่มศาสนาหัวเก่ากับพวกใหม่ที่จัดตั้ง Sarekat Islam ขึ้นมา และกลุ่มที่มีแนวโน้มในการยอมรับลัทธิมาร์กซ์ ประกอบกับ Sarekat Islam ถูกชักชวนจากฮอลันดามากยิ่งขึ้น เลยทำให้พรรคนี้อ่อนกำลังลง เพราะสมาชิกมาแบ่งแยกกันเอง

อย่างไรก็ตาม พลังทางการเมืองของพรรคมุสลิมเหล่านี้มีส่วนก่อให้เกิดการตื่นตัวในเรื่องชาติ (National—Self—Consciousness) ของชาวอินโดเนเซียมาก แม้ในที่สุดพรรคนี้จะแตกแยกกลุ่มเล็ก ๆ ออกไป กลายเป็นพรรคคอมมิวนิสต์พวกหนึ่งในปี 1920 และอีกกลุ่มหนึ่งเริ่มก่อตัวขึ้นใหม่โดยมี Muhammedjah เป็นหัวหน้าเรียกว่า Nadatul Ulama

ในขณะเดียวกันกับที่เกิดการแตกแยกของ Sarekat Islam นี้เองก็เกิดขบวนการทางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อจักรพรรดินิยมขึ้นจากพวกที่ไม่นิยมคอมมิวนิสต์ และไม่ใช่วงกอิสลามโดยตรง กลุ่มนี้มาจากสมาชิกของกลุ่มที่ได้รับการศึกษาแบบชาวตะวันตกทั้งในอินโดเนเซียเองและประเทศฮอลันดา นำโดยซูการ์โน ซึ่งเรียกพรรคตัวเองว่า Indonesian National Party (INP) พรรคนี้มีศูนย์กลางอยู่ที่นครบันดุง จุดมุ่งหมายของพรรคนี้ก็คือการสร้างความเป็นปึกแผ่นในทางเศรษฐกิจแก่อินโดเนเซีย และการได้รับเอกราชคืนมาจากการครอบครองของฮอลันดา พอพรรคนี้รวมตัวกันได้ ในกลางปี 1927 ก็เริ่มต่อต้านพวกฮอลันดา จนในที่สุดฝ่ายฮอลันดาทนไม่ไหว ถึงกับต้องสั่งจับผู้นำของพรรคที่สำคัญ ๆ ก็คือ อโมฮาเม็ท ฮัตตา สำหลิ และซูการ์โน เสร็จแล้วก็

เนรเทศผู้นำของพรรคเหล่านี้ไปอยู่ตามเกาะต่าง ๆ ที่อยู่ไกลจากจุดสำคัญทางการเมืองเสีย ซึ่งกว่าบรรดาผู้นำพรรคเหล่านี้จะถูกปล่อยก็ต่อเมื่อ ญี่ปุ่น บุกเข้ายึดครองอินโดเนเซียแล้วในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองนั่นเอง

การที่ญี่ปุ่นเข้าครอบครองอินโดเนเซียเมื่อปี 1942 นี้เอง ที่ทำให้ขบวนการชาตินิยมของชาวอินโดเนเซียต้องล้มเลิกไปโดยปริยาย และจากการปกครองของฮอลันดาอินโดเนเซียก็อยู่ภายใต้การครอบครองของญี่ปุ่นแทน ในระหว่างเวลาเหล่านี้ซูการ์โน ยึดता สำหรั และผู้นำอื่น ๆ ก็ได้รับการปลดปล่อยออกมา มีข้อที่เห็นได้ชัดว่าลักษณะการเป็นผู้นำของซูการ์โนได้เป็นส่วนหนึ่งที่ถึงรังวล่วงอิทธิพลของญี่ปุ่นในระหว่างการยึดครอง ตลอดเวลา แม้ว่าในขณะนั้นชาวอินโดเนเซียจะได้เข้าช่วยเหลือญี่ปุ่นอยู่อย่างมาก แต่ก็เป็นไปในลักษณะเพื่อประโยชน์ของอินโดเนเซีย ในวันหนึ่งข้างหน้าเท่านั้น เพราะต่อมาภายหลังที่ญี่ปุ่นถอยกลับไปแล้วนั้น กลุ่มผู้นำขบวนการชาตินิยมก็สามารถประกาศเอกราชของอินโดเนเซียได้ในวันที่ 17 สิงหาคม 1945

ความจริงการเตรียมการเพื่อประกาศเอกราชของอินโดเนเซียนั้น ได้มีการเตรียม

การมาก่อนแล้ว ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเตรียมงานประกาศอิสรภาพขึ้น และบรรดาผู้นำขบวนการชาตินิยมกลุ่มต่าง ๆ ก็ได้ร่วมประชุมเพื่อร่างรัฐธรรมนูญของอินโดเนเซียเพื่อประกาศอิสรภาพต่อไป ดังนั้นจึงไม่เป็นการแปลก ที่ความ ชักแย้ง ใน อุดมการ ทางการ เมือง ของ ผู้นำ ขบวนการ ชาตินิยม เหล่านี้ ย่อม ไม่ อาจตกลง กัน ใ้่างาย ๆ อย่างไรก็ตาม ในที่สุดความเป็นนักการพูด และการ เป็น ผู้นำของซูการ์โน ทำให้ข้อเสนอ ของ เขา ซึ่ง เรียกว่า "หลักบัญญัติ" เป็นที่ยอมรับในบรรดาผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ให้เป็นแนวนโยบายของรัฐและบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญซึ่งจะนำออกใช้หลังการประกาศเอกราชของอินโดเนเซีย เห็นได้ว่าการแสดงตัวของซูการ์โน ครั้งนี้ได้มีผลนำไปสู่การเดลิงอำนาจของเขาในที่สุดโดยปรัชญาอุดมการ ที่เรียกว่า "บัญญัติ" นี้เอง หลักนี้ อินโดเนเซียถือว่าเป็นแนวความคิดและอุดมคติซึ่งมีมานานนับศตวรรษแล้ว โดยกล่าวย้าถึงหลักห้าประการดังกล่าวไว้ดังนี้

- (1) เชื่อถือในพระเป็นเจ้า
- (2) ชาตินิยม
- (3) สากลนิยม
- (4) อธิปไตย
- (5) ความยุติธรรมแห่งสังคม

โดยหลักทั้งกล่าว ได้รับการยอมรับ และนำมาใช้ในการดำเนินการด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของชาวอินโดเนเซีย และถือว่าหลักปรัชญาคิดเป็นสิ่งสำคัญของชาติ กวายเป็นอย่างมาก

### การขึ้นเถลิงอำนาจของซูการ์โน

ในทันทีที่ประกาศเอกราช ซอลันคา ก็ประกาศไม่ยอมรับการเป็นเอกราชของอินโดเนเซียโดยอ้างว่า ทั้งขึ้นมาจากญี่ปุ่น และเพื่อขัดขวางการประกาศเอกราชนี้ ซอลันคา ได้ยกกำลังขึ้นที่ซวาก่อน แล้วการสู้รบแผ่ขยายออกไปเรื่อย ๆ กินเวลาเกือบ 4 ปี คือระหว่างปี 1945—1949 ซึ่งเรียกระยะนี้ว่า "A time of intermittent negotiation and fighting" ในระหว่างช่วงของการต่อสู้กับ ซอลันคาสี่ปีนี้ ได้มีการเจรจาท่องอ้อมกันหลายครั้งเพื่อเรียกร้องเอานิวกีนีตะวันตกคืนมาจากซอลันคา ในที่สุดซอลันคา ก็ยินยอมคืนดินแดนและมอบหมายเอกราช อันสมบูรณ์แก่อินโดเนเซียในวันที่ 27 ธันวาคม 1949 โดยอินโดเนเซียยอมรับรูปการปกครองแบบสหพันธรัฐ ได้ประกาศเป็น The Federal Republic of the United of Indonesia ซูการ์โนได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดี และซัตตาได้รับเลือกเป็นรองประธานาธิบดี

และได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นคณะหนึ่งซึ่งเป็นรัฐบาลผสมโดยคัดเลือกจากพรรค Musjumi และ PNI และพรรคสังคมนิยมเป็นรัฐบาลสลับกันไป การจัดตั้งรัฐบาลผสมในลักษณะดังกล่าว ยังความไม่พอใจให้แก่ ซูการ์ โนและพรรคชาติสังคมนิยมมาก เพราะเป็นรัฐบาลผสมที่มีใ้เอาพรรคคอมมิวนิสต์เข้ามาเป็นฝ่ายรัฐบาลช่วยทำให้พรรคคอมมิวนิสต์กลายเป็นฝ่ายค้านในสภาไปโดยปริยาย และรัฐบาลไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรจากพรรคนี้ จึงเกิดการแก่งแย่งอำนาจกันเองระหว่างพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ช่วยกันกอบกู้เอกราชของประเทศตนร่วมกันมา ความจริงตั้งแต่ปี 1950 เป็นต้นมาอำนาจทางการเมืองยังคงตกอยู่กับกลุ่มผู้เรียกร้องอิสรภาพสมัยปี 1945 อยู่ แต่การแตกแยกอำนาจและช่วงชิงอำนาจกันเองโดยเฉพาะพรรค Musjumi และ PNI นั้นเอง ได้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พรรคคอมมิวนิสต์ (PKI) เริ่มมีอำนาจมีบทบาทเป็นกลุ่มที่สามขึ้นมา

ความขัดแย้งเหล่านี้ ถ้าจะพูดไปแล้วก็มาจากการจัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้นนั่นเอง เพราะฝ่ายรัฐบาลต้องการได้รับเสียงสนับสนุนอย่างมากจากทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องตั้งผู้นำ พรรคต่าง ๆ ให้เข้ามามีบทบาท



ร่วมกับรัฐบาล ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่า พรรคการเมืองทั้งหลาย และที่มีความสำคัญ ได้มีบทบาทสำคัญอยู่มาก ในการเมืองของ อินโดเนเซียระยะนั้น การขัดแย้งโดยตรงมัก เกิดขึ้นจากพรรครัฐบาลผสม และการขัดแย้งกันเองภายในพรรคการเมืองของตน ด้วยเหตุที่คณะรัฐมนตรีต้องยอมจำนนต่อ ภาวะการขัดแย้งดังกล่าว กับรัฐสภาพิเศษ ที่เป็นศูนย์กลางแห่งอำนาจทางการเมือง ปรากฏว่ารัฐบาลผสมนั้นต้องล้มลุกคลุกคลานตลอดเวลา และไม่อาจดำรงฐานะอยู่ ได้นานเท่าที่ควร แสดงให้เห็นซึ่งเสถียรภาพทางการเมืองของอินโดเนเซียในสมัย นั้นได้ที่ยังมีความอ่อนแออยู่มาก นับแต่ เดือนธันวาคม 1949 เป็นต้นมาจนถึงสมัย การเลือกตั้งในปี 1955 มีการจัดตั้งรัฐบาล ขึ้นมาถึง 7 ชุดด้วยกันและแต่ละชุดก็ดำรงฐานะการเป็นรัฐบาลอยู่ได้ไม่ถึง 2 ปี ความอ่อนแอของรัฐบาลเหล่านี้ก็คือไม่สามารถ ใช้มาตรการที่เข้มงวดในการดำเนินการ ปกครอง นอกจากจะยอมเสี่ยงกับการถูกล้ม รัฐบาลของตน

บรรดาผู้นำของอินโดเนเซียสมัยนั้น คาดหวังกันว่า การเลือกตั้งครั้งแรกของ อินโดเนเซียซึ่งจะมีขึ้นในปี 1955 จะเป็นสิ่ง ประกันความล้มเหลวของรัฐบาลให้เกิด

เสถียรภาพอันมั่นคง และสามารถเผชิญหน้า กับปัญหาที่ก่อกวนรัฐบาลอยู่ แต่ครั้นพอมี การเลือกตั้งขึ้นจริง ๆ การกลับปรากฏว่า ความคาดหวังเหล่านั้นผิดไปถนัด เพราะ เหตุที่การเลือกตั้งกลับไม่สามารถสร้างระบบ การเมืองและรัฐบาลที่เข้มแข็งขึ้นมาได้ ผล ที่เกิดขึ้นเช่นนี้เป็นความผิดหวังร้ายแรงอัน หนึ่งที่น่าไปสู่การทำลายล้างสหรัทธาในระบอบ รัฐธรรมนูญนิยม

ความล้มเหลวอันนี้มีผลส่วนหนึ่งมา จากการแก่งแย่งชิงกันของพรรค Musjumi และ PNI โดยมีพวกนิยมคอมมิวนิสต์ และ พวก Nadatul Ulama สนับสนุนพรรค PNI และมีพรรคสังคมนิยมอีกพวกหนึ่งที่สนับสนุนพรรค Musjumi และก็ในระยะนี้เองที่เป็นช่วงเวลาของการชิงดีชิงเด่นระหว่าง ชูการ์โน กับ ชักตา พอตันปี 1956 พรรค ชาตินิยม ซึ่งไม่นิยมคอมมิวนิสต์ (non-communist) ได้ครองอำนาจโดยมี Ali Sastromijoyo เป็นผู้นำ และเริ่มขจัดอำนาจ ของคอมมิวนิสต์ให้ลดน้อยลงไปโดยไม่ยอม ให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้เข้ามามีอำนาจร่วมกับ ฝ่ายรัฐบาลเลย ความจริงการขจัดอำนาจ ฝ่ายคอมมิวนิสต์ในระยะนี้น่าจะเป็นผลดี แก่ฝ่ายรัฐบาลของนาย Ali Sastromijoyo อยู่บ้างที่จะได้สร้างเสถียรภาพอันมั่นคงแก่



รัฐบาลของเขาในการขจัดปัญหาที่ก่อกัน รัฐบาลอยู่ ซึ่งไม่เพียงเฉพาะการช่วงชิง อำนาจทางการเมืองของผู้นำในสมัยนั้นเท่านั้น แต่ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้เพิ่มความหนักใจให้แก่รัฐบาลทุกสมัย หลังการประกาศเอกราชตลอดมา ปัญหาหลังนี้ ได้ทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ เมื่อมาประสมกับสภาพการณ์ทางการเมืองที่ไร้สมรรถภาพของอินโดเนเซียระยะนั้น จึงกลายเป็นส่วนที่สร้างความขัดแย้งและการไม่ร่วมมือกันระหว่างผู้นำของอินโดเนเซียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งในระยะนั้น ก็คือ ฐานะของประธานาธิบดีซูการ์โน ซึ่งโดยรัฐธรรมนูญแล้วเป็นเพียงผู้นำในพิธีกรรมและสัญลักษณ์ของประเทศเท่านั้น หากได้มีบทบาททางการเมืองมากอย่างที่เขานั่งอยู่ในสมัยก่อนนั้นไม่ แต่อย่างไรก็ตาม ในที่สุด ประธานาธิบดีซูการ์โนได้แสดงบทบาททางการเมืองแทรกแซงเข้าไปในคณะรัฐบาลสมัยนั้น เป็นเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่การแตกแยกอย่างสำคัญระหว่างเขากับชัคตาซึ่งก็ยังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางไม่น้อยไปกว่าซูการ์โนเลย

แทนการขจัดอำนาจของคอมมิวนิสต์ให้น้อยลง รัฐบาลของ Ali Sastromijoyo ถูกอิทธิพลของซูการ์โนให้ยอมรับอำนาจ

ของพวกเขา นิยมคอมมิวนิสต์มากขึ้นทีละน้อย การสร้างสมอำนาจแก่คอมมิวนิสต์ขึ้นเช่นนี้ ก่อให้เกิดความไม่พอใจและเกิดการกระต้างกระตือรือร้นในบรรดาหมู่เกาะนอกๆ ออกไป เช่นทางสุมาตราตอนเหนือซึ่งโจมตี รัฐบาลของนาย Ali Sastromijoyo ว่ามีการคอร์รัปชันมาก ข้าราชการฉ้อโกง และรวมอำนาจอยู่แต่ในส่วนกลาง มากจนไม่ได้เหลียวแลท้องถิ่นนอกๆออกไป เกาะนอกๆ เหล่านี้ก็เลยทำการค้าขายกับต่างประเทศเสียเอง ทางจาร์กาต้าเลยต้องส่งทหารออกไปปราบปราม แต่ถึงกระนั้น ทางตอนกลางของสุมาตราตอนใต้ก็ยังมีพวกแข็งข้อทรงอิทธิพลอยู่ ตอนนี้เองที่ทำให้รัฐบาลของ Ali Sastromijoyo ต้องยอมล้มรัฐบาลของตนเองลงไป

ในระบอบปี 1957 นั้นนับเป็นปีของความยุ่งยาก ระยะเวลาหนึ่งหลังการรับเอกราชของอินโดเนเซีย เพราะการแตกร้าวระหว่างจาร์กาต้ากับท้องถิ่นยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น ศูนย์แห่งอำนาจตอนนั้นขึ้นอยู่กับอิทธิพลของบุคคลเพียงสองคน คือซูการ์โน และชัคตาซึ่งเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับดีอย่างกว้างขวางทั้งสองคน แต่การช่วงชิงอำนาจของบุคคลทั้งสองนั้นชัคตาหาได้ประสพผลสำเร็จอย่างที่คาดหวังไว้ไม่เพราะ

ภายหลังที่รัฐบาลของ Ali Sastromijoyo ล้มลงแล้ว ฝ่ายท้องถิ่นซึ่งทำการกระต้างกระเดื่องอยู่ได้เรียกร้องให้มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดยมีชัคตาเป็นหัวหน้า แต่โดยเหตุที่อิทธิพลและอำนาจของ ซูการ์ โน มีอยู่ในรัฐบาลแห่งชาติมากกว่าชัคตา จึงทำให้ชัคตาและการเรียกร้องของท้องถิ่นล้มเหลวลง ต่อมา Djuanda ได้จัดตั้งรัฐบาลขึ้นใหม่ เป็นรัฐบาลผสมจากพรรคต่างๆ ขึ้นมาอีก และยังคงรวมเอาฝ่ายคอมมิวนิสต์ที่สำคัญๆ เข้ามามีอำนาจร่วมรัฐบาลมากขึ้นอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าประธานาธิบดี ซูการ์ โน ได้เข้าไปมีบทบาททางการเมืองของอินโดเนเซียอย่างเต็มที่ที่กว่าก่อน การขจัดอำนาจของชัคตาลงไปเช่นนั้น เป็นเสมือนการเปลี่ยนโฉมหน้าทางการเมืองของอินโดเนเซียอีกกระยะหนึ่งด้วยการสร้างสมอำนาจของซูการ์ โน กับแนวความคิดในเรื่องประชาธิปไตยนำวิถีที่เขาเสนอเป็นข้อแก้ไขความขัดแย้งและการขาดเสถียรภาพทางการเมืองของอินโดเนเซียที่เป็นอยู่ในระยะนั้น

นับตั้งแต่ปี 1956 มาแล้วซูการ์ โน ได้แสดงอุดมการณ์ทางการเมืองของตนขึ้นมาจากประสบการณ์ยุ่งเหยิงของอินโดเนเซียระยะนั้น เขากล่าวไว้ว่า อินโดเนเซียจะต้องแสวงหาวิถีทางของตนเองให้สอดคล้อง

กับคุณค่าของอินโดเนเซีย ในการได้มีส่วนร่วมที่จะมีเสรีภาพที่คนพึงประสงค์ และเสรีภาพที่จะได้แสดงออกโดยไม่จำเป็นต้องเหมือนกับประเทศทางตะวันตกเสมอไปที่จะนำมาใช้กับเอกราชของอินโดเนเซีย เขาเสนอทัศนะของเขาว่าไม่มีชาติใดจะบรรลุเป้าหมายของตนได้สำเร็จ ถ้าขาดพื้นฐานแห่งอุดมการณ์ของตนเอง แม้ในองค์การสหประชาชาติ ซูการ์ โน ก็ยังได้กล่าวไว้ว่า "The current of history shows that all nations need some conception and ideal."

ในการปราศรัยเนื่องในวันเอกราชของอินโดเนเซียปี 1960 ซูการ์ โน ยืนยันว่า

"So long as we were still in the period of battle.....the period of physical revolution, the lack of clarity in the National Ideology and National concept was not deeply felt. But when we had entered the period of implementation of the Message of Suffering of the People, the National Concept was absolutely essential.

Without revolutionary theory, a revolutionary movement cannot possibly exist. Without a National Concept, it is not possible for a given nation to struggle

for and to build up a well planned future”

นี่นับเป็นถ้อยแถลงเกี่ยวกับการปฏิบัติของอินโดเนเซีย และความคิดในโครงการทั่วไปในการดำเนินการขั้นต่อไปซึ่งอินโดเนเซียมีอยู่ตั้งแต่ปี 1945 และนับเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแนวความคิดทางการเมืองและความพยายามในการใช้อุคุมการทางการเมืองของซูการ์โน

ความพยายามดังกล่าวนั้น ซูการ์โนได้ใช้ความสามารถอันยอดเยี่ยมในการพูดและความเป็นผู้นำของเขา เสนอหลักแห่งอุคุมการทางการเมืองของตน เขาได้แสดงอุคุมการทางการเมืองด้วยคำที่กลายเป็นคำขวัญประจำชาติอินโดเนเซียเช่น Manipol, USDEK, NASAKOM, NASAKOM—MIL, RESOPIM. เป็นต้น ลักษณะแห่งคำขวัญเหล่านี้กล่าวได้ว่าเป็นความพยายามส่วนหนึ่งของซูการ์โนที่ต้องการสร้างความรู้สึกในทางชาตินิยมและประชาธิปไตยในทัศนะของเขาเช่นคำว่า MANIPOL เป็นการเสนอทัศนะทางการเมืองโดยวางหลักห้าประการเป็นแนวทางที่เรียกว่า USDEK เขาเร่งเร้าด้วยการใช้คำพูดเพื่อสร้างความสามัคคีในชาติอินโดเนเซียเช่นคำว่า NASAKOM ซึ่งเขาให้หมายถึง The

Unity of Indonesia's three major groups กลุ่มทั้งสามนี้คือ Nationalist, Religious และ Communist นอกจากนี้ต่อมาเขายังได้รวมเอากลุ่มทหาร (Military group) เข้าไว้ด้วยกันโดยเรียกว่า NASAKOM—MIL เขาเร่งเร้าให้ชาวอินโดเนเซียตื่นตัวในเรื่องชาติของตนด้วยการใช้คำว่า RESOPIM ซึ่งหมายถึง Revolution, Socialism และ Leadership ทั้งหมดนี้เป็นส่วนซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสร้างความรู้สึกในทางชาตินิยมและประชาธิปไตยตามอุคุมการของซูการ์โน

ลักษณะของ อุคุมการทางการเมืองของซูการ์โน

ข้อเสนอทางการเมืองอันสำคัญซึ่งได้กลายเป็นลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยนำวิถี (Guided Democracy) ก็คือ คำประกาศทางการเมืองของซูการ์โนซึ่งเรียกว่า MANIPOL ในคำปราศรัยเนื่องในวันครบรอบการเป็นเอกราชของอินโดเนเซียเมื่อ 17 สิงหาคม 1959 คำประกาศทางการเมืองของซูการ์โนนี้ประกอบด้วยหลักห้าประการ ซึ่งรวมเรียกว่า USDEK หลักห้าประการดังกล่าวนี้ คือ

1. The Application of the Constitution of the Proclamation



2. Indonesian Socialism
3. Guided Democracy
4. Guided Economic
5. Indonesian Personality and Identity

หลักการห้าประการข้างต้นนี้ ก็คือ ลักษณะสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแนวทัศนะของ ซูการ์โน ในเรื่องประชาธิปไตยนำวิถีของเขา นั่นเอง โดยมีทัศนะว่า "Democracy alone can defect to liberalism, guidance alone can defect to facist dictatorship" ทั้งนี้ ทัศนะของเขาที่เสนอ Guided Democracy เข้ามาขจัดความยุ่งยากทางการเมืองของ อินโดเนเซียขณะนั้น จึงรวมเอาความคิดในเรื่อง Anti-colonialism, Socialism และ National Pride เข้าไว้ในเรื่อง Guided Democracy อีกด้วย ข้อนี้เป็นที่เห็นได้ชัดว่า หลักการห้าประการข้างต้นก็คือลักษณะสำคัญที่รวมอยู่ในความคิดเรื่องประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โนซึ่งจะเข้าใจได้ชัดกึ่งนี้

ตามความคาดหมายของบรรดาผู้นำ อินโดเนเซียขณะนั้น ตลอดระยะเวลา 15 ปี หลังจากที่ยิน โคนเนเซียได้รับเอกราชแล้ว ประชาธิปไตยแบบตะวันตกได้ประสบความสำเร็จล้มเหลวในประเทศนี้ และก่อให้เกิดการ

แตกแยกตลอดมา ซูการ์โนเชื่อว่าความล้มเหลวดังกล่าวเป็นผลมาจาก ระบบจักรวรรดินิยมและการล่าเมืองขึ้นซึ่งนำความเสื่อมโทรมมาให้ ความล้มเหลวในระบบรัฐสภาก่อให้เกิดความไม่พอใจในทางการเมืองและการปฏิวัติในสุมาตราและสุราเวซี การแก้ปัญหาดังกล่าวในทัศนะของซูการ์โน ก็คือการนำเอา Guided Democracy หรือ ประชาธิปไตยนำวิถีมาใช้แทน จากการนำความคิดในเรื่องนี้มาใช้ ซูการ์โนได้สร้างความคิดที่เป็นปฏิปักษ์ต่อระบบการล่าเมืองขึ้น โดยการเรียกร้องให้กลับคืนไปสู่จิตใจแห่งการปฏิวัติ (The spirit of revolution) และการกลับไปสู่การใช้รัฐธรรมนูญปี 1945 อีกครั้ง ในคำปราศรัยของเขาที่เรียกว่า Forward freedom and the dignity of man. เขากล่าวว่าในเรื่องนี้ว่า

"We are no second rate nation, our nation is great, with great ambition, great ideals, great creative power, and great tenacity. By returning to 1945 Constitution have now rediscovered our revolution spirit, and achieved a mental momentum, which enables us to march forward quickly toward the achievement of another momentum in the field of

over all construction and development, in order to realize the social economic ideals of the revolution."

บทนำของรัฐธรรมนูญปี 1945 เริ่มต้นด้วยถ้อยแถลงว่า ลัทธิอาณานิคมจะต้องหมดสิ้นไปจากโลก และกล่าวว่า ความมุ่งหมายในเอกราชของอินโดเนเซียคือ ต้องการให้รัฐบาลอินโดเนเซียปกป้องชาวอินโดเนเซีย บ้านเกิดเมืองนอนของชาวอินโดเนเซียทั้งหมด และปรับปรุงสวัสดิภาพทั่วไป ปรับปรุงการดำเนินชีวิตของชาติ ช่วยเหลือดำเนินการให้ความเรียบร้อยแก่โลกซึ่งอาศัยหลักเอกราช ยึดมั่นในสันติภาพ และความยุติธรรมแก่สังคม ถ้อยแถลงอันนี้แสดงให้เห็นถึงอุดมคติทางการเมืองของอินโดเนเซียได้ว่า สิ่งสำคัญของการปฏิวัติอินโดเนเซีย คือการให้อินโดเนเซียหลุดพ้นจากจักรพรรดินิยมและอาณานิคมตามแผนการซึ่งมีอยู่สามประการคือ

(1) สถาปนาสาธารณรัฐอินโดเนเซีย ซึ่งโครงร่างเป็นประชาธิปไตยชาติเดียว มีดินแดนจากซามังในสุมาตราเหนือถึงเมอรูกในอินโดเนเซียตะวันตก

(2) สร้างชุมชนชน ในความยุติธรรมและความเจริญรุ่งเรืองภายใต้ประเทศหนึ่งประเทศเดียว

(3) สร้างสัมพันธไมตรีระหว่างสาธารณรัฐอินโดเนเซียกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะ ประเทศใน เอเชีย และ ออฟริกา โดยให้ความเคารพซึ่งกันและกัน และให้ความร่วมมือในการสร้างโลกเสรีพ้นจากลัทธิจักรพรรดินิยมและลัทธิอาณานิคม นำไปสู่สันติภาพอันสมบูรณ์

เห็นได้ชัดว่าหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญปี 1954 ซึ่งซูการ์โนเรียกร้องให้นำมาใช้อีกครั้งหนึ่ง ก็คือ การขจัดลัทธิจักรพรรดินิยมและระบอบการล่าเมืองขึ้น ซึ่งเป็นหลักการสำคัญส่วนหนึ่งในทัศนะแห่งอุดมการณ์ทางการเมืองของซูการ์โน

นอกจากประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โนจะรวมเอาความคิดในเรื่องเป็นปฏิปักษ์ต่อระบบจักรพรรดินิยมและระบอบการล่าเมืองขึ้นแล้ว Guided Democracy ยังมี หลัก การ ใน เรื่อง สังคม นิยม อีก ด้วย หลักการอันนี้จะเห็นได้ว่าได้มีรวมอยู่ในคำประกาศทางการเมือง (Political Manifesto) ซึ่งมีหลักการห้าประการนั้นแล้ว คือ Indonesian socialism and Guided economy นั้นเอง ลัทธิสังคมนิยมของอินโดเนเซียจะเป็นการต่อต้านนักจักรพรรดินิยมและต่อต้านการล่าเมืองขึ้นไปในทั่วด้วย อันจะมีผลทำให้อินโดเนเซียมีระบอบสังคมนิยม

เป็นของตนเองไม่ซ้ำแบบใคร โดยอาศัยหลักปฏิบัติโกตอง-โรยอง (โดยความเฉลียวฉลาดและความยุติธรรมของประชาธิปไตย) ซึ่งรับรองความสามารถทั้งหมดของประชาชนชาวอินโดเนเซีย สำหรับเศรษฐกิจนำวิถี หรือ Guided Economy นั้นเป็นสิ่งที่คู่กับประชาธิปไตยนำวิถี ซึ่งปรากฏอยู่ในมาตรา 33 แห่งรัฐธรรมนูญปี 1945 กล่าวว่าจะต้องจัดการเรื่องเศรษฐกิจโดยอาศัยหลักวิถีตามกรอบครวั รัฐจะควบคุมการผลิตซึ่งมีความสำคัญต่อประเทศและมีผลถึงการดำเนินชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ ผืนแผ่นดิน น้ำ และ โลก ทรัพย์สินอันสมบูรณ์ที่มีอยู่ รัฐจะควบคุมและทำให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน การมีประชาธิปไตยนำวิถีของอินโดเนเซียทำให้อินโดเนเซียจำต้องมีระบบเศรษฐกิจที่ไม่เหมือนกับประเทศอื่น

สำหรับ National Pride หรือความภาคภูมิใจในชาติตนนั้นเป็นองค์ประกอบอีกอันหนึ่งของประชาธิปไตยนำวิถีก็คือความเชื่อที่ว่าอินโดเนเซียเป็นชาติใหญ่อันดับ 5 ของโลก เป็นที่ประชุมบันดุง ซึ่งถือว่ามีความสำคัญทางการเมือง และเป็นประเทศที่มีอำนาจในทางทหาร และมีอิทธิพลอันสูงส่ง เป็นประเทศผู้นำของชนชาติที่กำลัง

พัฒนาและเป็นตัวแทนในการเป็นปากเป็นเสียงต่อต้านลัทธิอาณานิคม เพราะฉะนั้นประชาธิปไตยนำวิถีของอินโดเนเซียจึงหมายถึงการที่อินโดเนเซียจะต้องรักษาความคิดของชาติในท่ามกลางการชักนำไปทางขวาหรือทางซ้าย ซึ่งปัจจุบันได้เริ่มรู้จักโลกแห่งความอลหม่านนี้ ในขณะที่ก้าวต่อไป เพื่อความเป็นระเบียบใหม่ ด้วยความร่วมมือกำลังให้เข้มแข็งบนหลักการของโกตอง-โรยอง ซึ่งจะทำให้อินโดเนเซียมีลักษณะเฉพาะตนเอง

องค์ประกอบดังกล่าวได้รวมอยู่ในทัศนะทางการเมืองอันเป็นรูปแบบประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โน เขาอธิบายแนวทัศนะอันนี้ว่า "Guided Democracy is the family system without the anarchy of liberalism, without the anarchy of dictatorship" ซึ่งเห็นได้ชัดจากองค์ประกอบของประชาธิปไตยนำวิถีว่า หลักการสำคัญก็คือประชาธิปไตยนำวิถีเป็นระบอบกรอบครวัที่ขึ้นอยู่กับหลักปฏิบัติโกตอง-โรยอง คือ การร่วมมือซึ่งกันและกัน และ Musfarah—Mufakat ซึ่งหมายถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันด้วยการตกลงปรึกษาหารือกัน ทั้งนี้ จากหลักของโกตอง-โรยอง และ Musfarah—Mufakat นี้เอง ทำให้ไม่จำเป็นต้องมีการ



ออกเสียงลงคะแนนให้เป็นไปตามขบวนการแบบในระบอบประชาธิปไตยตะวันตก เพราะหลักการอันนี้ก็เท่ากับการตกลงร่วมมือกันเองด้วยการยอมรับอย่างเต็มใจคือลักษณะที่ปรากฏอยู่ในประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โน เขาอธิบายหลักการอันนี้ต่อองค์การสหประชาชาติเมื่อวันที่ 30 กันยายน 1960 ไว้ดังนี้

"Deliberation should be held in such a way that there is no contest between opposing points of view, no resolution and counter resolution, no taking of sides, but only a persistent effort to find common ground in solving a problem. From such deliberation there arises a consensus, a unanimity, which is more powerful than a revolution force, though by a majority of votes, a resolution perhaps not accepted or perhaps resented by the minority."

โดยหลักการดังกล่าว ซูการ์โนได้นำมาผนวกเป็นประชาธิปไตยนำวิถี และเสนอเข้ามาเป็นข้อแก้ไขปัญหาขัดแย้งและความยุ่งยากทางการเมืองของอินโดเนเซียในขณะนั้น โดยยุบรัฐสภาเสีย แล้วจัดตั้งสภาที่ปรึกษาแห่งชาติขึ้นมาแทนโดยมีตัวเองเป็น

ประธาน และ จัดตั้งรัฐบาล จาก ทุกพรรค รวมทั้ง พรรคคอมมิวนิสต์ ด้วย จึงเป็นที่เห็นได้ชัดว่า การใช้ประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โน ได้ทำให้เขาเข้าครอบครองอำนาจเข้มแข็งยิ่งขึ้น และได้ใช้บทบาททางการเมืองอย่างกว้างขวาง นอกจากนั้น ยังทำให้พรรคคอมมิวนิสต์อินโดเนเซียเริ่มมีบทบาทในการเมืองอินโดเนเซียมากขึ้นทุกขณะ และสร้างความปลอดภัยให้แก่รัฐบาลตั้งแต่นั้นมา และในที่สุดได้กลายเป็นสิ่งซึ่งพิสูจน์ให้เห็นความถูกต้องในแนวทัศนะเรื่องประชาธิปไตยของซูการ์โนด้วย

### อิทธิพลและปัจจัยที่ก่อให้เกิดประชาธิปไตยนำวิถี

มีเหตุผลที่เป็นไปได้หลายประการซึ่งสนับสนุนการนำเอาประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โนมาใช้ในอินโดเนเซีย อิทธิพลและปัจจัยสนับสนุนต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจทัศนะแห่งอุดมการณ์ทางการเมืองเท่าที่เป็นอยู่ในอินโดเนเซียได้ โดยเฉพาะอุดมการณ์ทางการเมืองของซูการ์โนกับประชาธิปไตยนำวิถีที่กล่าวมาแล้วนั้น ปัจจัยเหล่านั้นมีดังนี้

### ปัจจัยทางประวัติศาสตร์

1. การปฏิวัติของอินโดเนเซียเพื่อ



เรียกร็องเอกราชต้องเสียเลือดเนื้อชาวอินโดเนเซียไปไม่น้อย ทำให้เกิดความรู้สึกที่ว่า การปฏิวัติเป็นพลังอันสำคัญแห่งอุดมการณ์ของชาติที่สำคัญอันหนึ่งที่ช่วยให้อินโดเนเซียดำรงอยู่ได้

2. ขบวนการชาตินิยมที่เกิดขึ้นไม่เคยรวมตัวกัน ได้อย่างแน่นเหนียวและสามารถดำเนินการได้ตามโครงการอย่างเข้มแข็งเลย

3. ความขัดแย้งภายในและการกบฏในภาคต่าง ๆ นั้นเองที่ทำให้เกิดความต้องการที่จะได้ผู้นำที่เข้มแข็งและสามารถรวมตัวกันได้อีก

4. อินโดเนเซียขาดความสามารถที่จะสร้างรัฐบาลที่เข้มแข็งในระบอบรัฐสภา จึงนำไปสู่ความล้มเหลวผิดหวัง ในการนำเอาประชาธิปไตยแบบตะวันตกมาใช้

5. กองทัพบกอินโดเนเซียไม่สามารถรวมตัวกันเองเพื่อเสนออุดมการณ์ทางการเมืองที่ถูกต้องเหมาะสมได้

### ปัจจัยทางสังคม และภูมิศาสตร์

1. อินโดเนเซียประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ หลายภาษา หลายศาสนา และหลายลัทธิธรรม ซึ่งทำให้ไม่อาจรวมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในด้านความคิดอย่างที่มีคำกล่าวประจำชาติอินโดเนเซียว่าเป็น "Unity in Diversity"

2. หมู่บ้านของอินโดเนเซียเป็นเหตุผลอันหนึ่งที่มีลักษณะ สนับสนุนความคิดเรื่อง Guided democracy เป็นอย่างดี นักเขียนชาวอินโดเนเซียผู้หนึ่งกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

"All important element within the village participate in a meeting (Mufarah) where all discussion are achieved not by majority rule, but by process of talking things out until or common understanding is reached (Mufakat) which is subsequently carried into effect under collective authority."

3. ระบอบอาณานิคมของฮอลันดาซึ่งเป็นแบบพ่อปกครองลูก อาจจะได้ปูพื้นฐานและมีอิทธิพลต่อประชาชนของอินโดเนเซียให้ยอมรับความคิดในเรื่องการมีผู้นำ

### ปัจจัยในด้านตัวบุคคล

1. ซูการ์โนได้รับอิทธิพลจากฝ่ายคอมมิวนิสต์อย่างมาก และยังคงยึดซึ่งระบอบอาณานิคมของตะวันตก จึงต้องการปรับแนวความคิดใหม่ ๆ มาใช้กับอินโดเนเซียแทนที่จะยอมรับระบอบของตะวันตกซึ่งซูการ์โนไม่มีความนิยมนับถือเลย

2. การที่ซูการ์โนนำเอาความคิดที่ได้

รับอิทธิพลจากคอมมิวนิสต์มาใช้ นั่น ก็โดย  
จุดมุ่งหมายที่จะสร้างสามัคคีในหมู่ชาว  
อินโดเนเซียภายใต้การนำของตนเอง

3. รัฐธรรมนูญปี 1945 เท่ากับมอบ  
อำนาจให้ซูการ์โนอย่างกว้างขวางจนในที่สุด  
วางตัวเป็นกลางไม่ได้เท่ากับการใช้อุบายการ  
ในเรื่องประชาธิปไตยนำวิถีเป็นเครื่องมือ  
สำหรับสร้างสมอำนาจของตนยิ่งขึ้น โดย  
การนำเอาระบบครอบครัวมาอธิบายแทน

### ปัจจัยต้านการเมือง

1. พรรคฝ่ายค้านของอินโดเนเซียไม่ได้  
ได้คัดค้านความคิดของซูการ์โนที่ให้กลับมา  
ใช้รัฐธรรมนูญปี 1945 และการใช้ประชาธิปไตย  
นำวิถีของซูการ์โนทำให้อำนาจของ  
พรรคการเมืองเหล่านั้นลดน้อยลงเกินกว่าที่  
จะสามารถควบคุมการใช้อำนาจของประธานาธิบดี  
ซูการ์โนได้

2. รัฐธรรมนูญปี 1945 เท่ากับมอบ  
อำนาจให้ซูการ์โนทั้งหมด ทำให้การดำเนินการ  
การเมืองอยู่ที่ซูการ์โนเพียงคนเดียว

3. แนวความคิดใหม่ ๆ ที่พยายามหา  
ทางแก้ไขความยุ่งยากทางการเมืองของอินโดเนเซีย  
ทำให้ต้องประสบกับปัญหาอันยุ่ง  
ยากมากมาย ประกอบกับการแข่งขันทางการเมือง  
ระหว่าง ฮักคา กับซูการ์โน นั้นไม่

สามารถชนะซูการ์โนได้ เลยทำให้ความคิด  
ในเรื่องประชาธิปไตยนำวิถีถูกนำมาใช้ได้  
ง่ายขึ้น

ปัจจัยอันเกิดจากความล้มเหลวในประชาธิปไตย  
ระบบรัฐสภาอันไร้ผลในอินโดเนเซีย

1. ประชาธิปไตยแบบรัฐสภาไม่สามารถ  
แก้ปัญหาขั้นพื้นฐานของอินโดเนเซียได้  
จะเห็นได้ว่า ประชาชนของอินโดเนเซีย  
ส่วนน้อยเท่านั้นที่มีปฏิริยาต่อการแบ่งแยกกัน  
เองของพรรคการเมืองใหญ่ ๆ ในอินโดเนเซีย

2. กล่าวได้ว่า ประชาธิปไตยซึ่งต้อง  
มีการแข่งขันกันแบบตะวันตกนั้น ในทัศนะ  
ของผู้นำอินโดเนเซียยังเห็นว่านำมาใช้ไม่ได้  
ในประเทศของตน พรรคคอมมิวนิสต์  
ซูการ์โน และกองทัพบก ซึ่งเป็นศูนย์  
อำนาจและอิทธิพลไม่นิยมประชาธิปไตยที่  
ต้องมีการแข่งขันกัน ซูการ์โนเองก็ไม่แน่ใจว่า  
ระบบดังกล่าวจะสนับสนุนนโยบายชาตินิยม  
ของตนได้เพียงใด

3. ความคิดในเรื่อง Mujafarah—Mufakat  
เป็นสิ่งขัดขวางประชาธิปไตยแบบรัฐสภา  
เพราะหมู่บ้านมีผู้แทนที่ขาดสิทธิในการ  
ตั้ง พรรค และออกเสียงลงคะแนน ตาม  
แบบขบวนการประชาธิปไตยแบบรัฐสภา

4. ในประการสุดท้าย ถ้าหากประชาธิปไตยแบบรัฐสภาจะถูกนำมาใช้ในอินโดเนเซีย อำนาจทั้งหลายก็คงหนีไม่พ้นมือของซูการ์โนไปได้อีกนั่นเอง เพราะเหตุว่าเป็นที่นิยมและมีอำนาจอย่างกว้างขวางแล้วในระบอบนั้น ซูการ์โนคงต้องดำรงอำนาจของพรรคอื่นไว้ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นประชาธิปไตยแบบรัฐสภาจึงไม่ถูกนำมาใช้ในอินโดเนเซียอีก

บัจจัยคงกล่าวทั้งหมดแสดงให้เห็นชัดว่า เป็นสิ่งที่เป็นไปได้อย่างแน่นอนในช่วงระยะเวลาเหล่านี้ที่อุดมการณ์เรื่องประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โนได้เป็นที่ยอมรับเอาไปใช้ อย่างเป็น เหตุเป็น ผล โดย การสนับสนุนจากสภาพการณ์และบัจจัยที่สนับสนุนอย่างเต็มที่ในขณะนั้น

**สรุปและวิจารณ์**

อุดมการณ์ในเรื่องประชาธิปไตยนำวิถีของซูการ์โนเท่าที่กล่าวมาทั้งหมด กล่าวช่วยให้เห็นลักษณะบางประการที่มีอยู่ในอุดมการณ์ทางการเมืองของเขา สิ่งซึ่งควรนำมาพิจารณาในเรื่องนี้ ก็คือ บทบาทของการปฏิวัติ การเรียกร้องความสามัคคีในชาติ บทบาทของประชาธิปไตยตะวันตกทั้งในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ บทบาทของ

ลัทธิมาร์ก และลักษณะของชาตินิยม สิ่งเหล่านี้ จะเป็น หัวข้อ สำหรับการ พิจารณา อุดมการณ์ทางการเมืองของซูการ์โน

บทบาทของการปฏิวัติ สำหรับอินโดเนเซียนั้นถือว่า การปฏิวัติเป็นวิถีทางที่นำไปสู่ความรุ่งเรืองของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การปฏิวัติดังกล่าวของอินโดเนเซียนั้นหาได้มีการผสมผสานที่ดีพอกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สำหรับอินโดเนเซียไม่ จุดเร่งเร้าของการปฏิวัติขึ้นอยู่กับความเร่งเร้าของความเป็นนักพูดของซูการ์โน และกล่าวอย่างหนักไปในทางการเมืองมากกว่าที่จะมุ่งหมายรวมเอาค่านิยมเศรษฐกิจเข้าไว้ด้วย นี่เป็นผลอันหนึ่งซึ่งแม้จะมีการปฏิวัติ แต่ก็ทำให้เศรษฐกิจของอินโดเนเซียมิได้ก้าวหน้าไปได้เท่าที่ควร การไร้สมรรถภาพของรัฐบาลในประเทศที่กำลังพัฒนา ก็คือการที่ไม่อาจแสวงหาความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายแห่งอิสรภาพที่ได้รับมา การที่ไม่สามารถรวมความสามัคคีจากกลุ่มเชื้อชาติต่าง ๆ กลุ่มศาสนา และอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่แตกแยกกันอยู่ และประการสุดท้ายก็คือความไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงการรุกรานที่มีมาจากภายนอกด้วย อินโดเนเซียทำได้แก้ปัญหาล่าช้าให้หมดไปไม่ได้ ขบวนการที่กอบกู้อิสรภาพได้สำเร็จก็ทำได้ประสบผลสำเร็จใน

การแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในให้ลุล่วงไป  
ได้แต่อย่างใด แม้การเผชิญหน้ากับมาเลเซีย  
ก็เป็นจุดเร่งเร้าในการปฏิวัติของอินโดเนเซีย  
ซึ่งถ้ามองในทัศนะตามทฤษฎีของ Machiavelli แล้วแนวความคิดในเรื่องปฏิวัติเหล่านี้  
ก็คือจุดมุ่งให้เกิดการเสียดสีและสามัคคีใน  
หมู่ประชาชนของประเทศ ซึ่งกรณีของ  
อินโดเนเซียนั้นแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น  
นั้นก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และถ้าจะ  
กล่าวถึงสภาพการณ์ของอินโดเนเซียขณะนั้น  
ก็อาจชี้ให้เห็นได้ว่าการกลับไปสู่จิตใจแห่ง  
การปฏิวัติ และสภาพการณ์ของการปฏิวัติ  
เหล่านั้น ก็คือ การกลับไปสู่ระบบที่โอน  
อำนาจให้กับประธานาธิบดีอย่างมั่นคงและ  
กว้างขวางยิ่งขึ้นนั่นเอง

การเรียกร้องความสามัคคีในชาติ  
สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งได้รับอิสร-  
ภาพมาใหม่ ๆ นั้นความจำเป็นในการรวม  
ความเป็นปึกแผ่นของชาติอาจมองได้สอง  
ลักษณะคือ การรวมความเป็นปึกแผ่นใน  
ระหว่างกลุ่มเชื้อชาติ คนกลุ่มน้อยและกลุ่ม  
ศาสนาประการหนึ่ง กับการรวบรวมความ  
เป็นปึกแผ่น ในด้านการเมืองและความคิด  
ในอุดมการณ์ของคนในชาติให้เป็นอันหนึ่ง  
อันเดียวกันอีกประการหนึ่ง กรณีของอิน-  
โดเนเซียเห็นได้ชัดว่า กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่ม

ศาสนาและกลุ่มที่มีภาษาแตกต่างกันในประ-  
เทศมีรวมอยู่จำนวนมากจนเรียกได้ว่าเป็น  
Unity in Diversity แต่ประธานาธิบดี  
ซูการ์โนก็พยายามสร้างความสามัคคีแก่กลุ่ม  
เหล่านี้ด้วยการรวมพรรคต่าง ๆ เข้ามาเป็น  
รัฐบาลผสม และในขณะเดียวกันก็เร่งเร้า  
ด้วยคำพูดของตนให้ประชาชนยอมรับด้วย  
การเสนออุดมการณ์ของเขา เช่นคำว่า NASA  
KOM ซึ่งรวมเอากลุ่มใหญ่ ๆ ทั้งสามคือ  
กลุ่มคอมมิวนิสต์ กลุ่มศาสนา และกลุ่ม  
ชาตินิยม รวมทั้งกลุ่มทหารด้วย (NASA  
KOM-MIL) ในระยะห้าปีที่ผ่านมาเขา  
กล่าวถึงความจำเป็นในการให้ความร่วม  
มือ (Gotong-Royong) ระหว่างทุก ๆ กลุ่ม  
อีกด้วย เพื่อไม่ให้เกิดการแข่งขันกันเองใน  
ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ หากจะมองให้ลึกซึ้งลง  
ไปแล้ว บัจจัย เบื้องหลัง การเรียกร้อง ความ  
สามัคคีในอุดมการณ์นี้ น่าจะมีความซับซ้อน  
ในตัวมันเองอยู่เช่นกัน ประการหนึ่งก็คือ  
อิทธิพลของลัทธิมาร์ก ซึ่งเข้าไปมีส่วนใน  
การสร้างอุดมการณ์ทางการเมืองแก่ซูการ์โน  
ด้วย ในเมื่อเป็นที่ปรากฏว่าเขาเสนอให้ใช้  
ประชาธิปไตย นำวิถีภายหลัง การเยือน จีน  
คอมมิวนิสต์ ประการที่สองก็คือเหตุผลส่วน  
ตัวของซูการ์โน ที่ต้องการ แสวงอำนาจโดย  
ไม่มีฝ่ายใก้มาแข่งขันกับตน ประกอบกับ

ระยงนั้กลุ่มทหารซึ่งมีอำนาจและอิทธิพล โดยปริยายแล้วนั้นหาได้คำนึงถึงคุณค่าและการร่วมบทบาททางการเมืองอย่างเต็มที่ไม่วั่งขณะนั้นชูการ์โนแสวงหาความสามัคคีในระยงนั้กลุ่มผู้นำชาตินิยมทั้งหลาย เป็นการสนับสนุนความจงรักภักดีให้แก่กันอีกด้วย ประการสุดท้าย หากจะคำนึงถึงปรัชญาของ Machiavelli ด้วยแล้วจะเห็นว่า การเรียกร้องความสามัคคีในชาติของรัฐบาลนั้นเป็นวิธีที่ดีที่สดุที่จะกคกันความเห็บใหญ่ของพรรคฝ่ายตรงข้ามซึ่งไม่ยอมรับปรัชญาของตน ทั้งจะเห็นได้จากการไม่เห็นด้วยของพรรค Musjummi, Socialist ของอินโดเนเซียในระยงนั้

บทบาทของประชาธิปไตยตะวันตกในอินโดเนเซียนี้มิได้ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเลย ผลอันนั้นนำไปสู่การใช้ประชาธิปไตยนำวิถีของชูการ์โน ซึ่งเป็นระบบครอบครัวี่ไม่พึงประสงค์ต่อการเป็นเผด็จการ เห็นได้ว่า การนำ ประชาธิปไตย นำ วิถี มา ใช้ ใน ลักษณะ ดังกล่าว เป็นการใช้อุคมการทางการเมืองเพื่อแสวงหาอำนาจให้ตนเองมากกว่า ในเมื่อหลักการของเขาชี้ให้เห็นว่าขึ้นอยู่กับ การตกลงยอมรับโดยเอกฉันท์ (Musjawarah Mufakat) ซึ่ง ตรง กัน ข้าม กับ ขบวนการ ประชาธิปไตยแบบตะวันตก ทิศนะของ

ชูการ์โนต่อประชาธิปไตยนำวิถีของเขาถึงถือว่ามิใช่ของใหม่อย่างแท้จริง แต่เกิดขึ้นจาก ความ สามารถ ใน การใช้ ความ กิด ใน เรื่องนี้ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา แม้ในสุนทรพจน์ของชูการ์โนเมื่อปี 1945 ซึ่งเรียกร้องให้ใช้หลักบัญญัติสนั้น เขาก็ยังพูดถึงความจำเป็นที่จะต้องต่อสู้อย่างมั่นคงซึ่งยังคงเรียกว่าเป็น "ความเป็นเอกฉันท์ที่ยิ่งขึ้นของคณะผู้แทน" ในที่สุดจึงกล่าวได้ว่าการกคกันประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาของชูการ์โนนั้นเห็นได้ชัดว่าเพื่อใช้ประชาธิปไตยนำวิถีของเขาเป็นเครื่องมือสำหรับการรวมอำนาจทั้งมวลเข้าไว้เป็นของตนเอง

เกี่ยวกับบทบาทของลัทธิมาร์กนั้น ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อความคิดของชูการ์โนด้วยไม่น้อยเลย และชูการ์โนก็ให้สังคมนิยมในทัศนะของเขาเข้าไปมีบทบาทสำคัญในอุคมการทางการเมืองของเขาด้วย เขาให้ความคิดว่ สังคมนิยมของอินโดเนเซีย นั้นเป็นการผสมผสานกันอย่างยอดเยี่ยมของสังคมนิยมตะวันตกกับหลักการ ของอินโดเนเซียในเรื่องการร่วมมือ (Cotong-Royong) ซึ่งจะทำให้เกิดสังคมนั้เป็นสังคมนิยมอย่างแท้จริงตามแบบฉบับเฉพาะของอินโดเนเซีย การเสนอทัศนะดังกล่าวน่าจะมาจากความ



เติบโตใหญ่ของพรรคคอมมิวนิสต์ประการหนึ่ง กับประสบการณ์ที่ซูการ์โนได้รับเมื่อไปเยี่ยม เวียดนามคอมมิวนิสต์ด้วย ที่ได้นำไปให้เกิดอิทธิพลแก่ความคิดของเขาในเรื่องสังคมนิยมของ อินโดเนเซีย ในประการสุดท้าย การแสวงหา อุดมการณ์ ที่เป็น ของ ตนเอง ก่อให้เกิด ความพยายามที่จะสร้างสังคมนิยมที่เป็น ของชาติ ตนเสนอให้แก่ปวงชนของประเทศ ทั้ง จะเห็นได้ว่า ซูการ์โนเสนอความคิดเรื่อง สังคมนิยมของเขาเป็นอุดมการณ์ที่รวมอยู่ใน ประชาธิปไตยนำวิถี โดยการอ้างประเพณี การดำรงชีวิตของชาวบ้านที่มีอยู่เพื่อพิสูจน์ ว่า สังคมนิยมเป็นสิ่งที่มิได้อยู่แล้วโดยธรรมชาติของประเทศอินโดเนเซีย

การพิจารณาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองของ ซูการ์โน ใน ข้อสุดท้าย ก็คือ ลักษณะบางประการในเรื่องชาตินิยมที่มีอยู่ในอินโดเนเซีย อินโดเนเซียนี้หมายรวมถึงขอบเขตของสุมาตราและอิเรียนเข้ามามีด้วย หลักการแห่งบังญาคีลเป็นลักษณะของ ชาตินิยมอินโดเนเซียซึ่งจะก่อให้เกิดสากลนิยมตามมา ซูการ์โนให้ความสำคัญแก่ชาตินิยมในอุดมการณ์ของเขาในเรื่องประชาธิปไตยนำวิถี ซึ่งเห็นได้ว่า เขากล่าวว่าถึงอินโดเนเซียในฐานะเป็นผู้นำของชาติที่กำลัง พัฒนา และ ชาติ ที่กำลัง คืบ คำนว (A New

Emerging Force.) เป็นชาติที่ใหญ่เป็นที่ 5 ของโลก เป็นที่ประชุมมั่นคงซึ่งมีความสำคัญมากในการเมืองและอื่น ๆ ประการที่สอง นั้นซูการ์โนยังอ้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ของชาติ เป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศทางการเมืองซึ่งวางหลัก 5 ประการไว้ (USDEK) และใน ประการที่สามได้กล่าวถึงอันตราย จากลัทธิจักรวรรดินิยมซึ่งก่อให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีความสามัคคีมากยิ่งขึ้นทั้ง ในด้านการเมือง เชื้อชาติและกลับไปสู่จิตใจ แห่งการปฏิบัติ เพื่อเป็นปฏิปักษ์ต่อลัทธิ จักรวรรดินิยมนี้ด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว ปรัชญาของซูการ์โน ประกอบ ด้วย ลัทธิ ชาตินิยม ศาสนา และการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์แห่ง ลัทธิมาร์ก ลัทธิไตรราษฎร์ ผู้นำต้องพูด ให้ประชาชนฟัง และต้องฟังประชาชนพูด นี้คือประชาธิปไตยนำวิถี ในทัศนะของซูการ์โน

โดยหลักการอันเป็นที่ยอมรับแล้วนั้น แนวความคิดในเรื่องประชาธิปไตยที่แท้จริง นั้น ขึ้น อยู่กับ หลัก การ ที่ว่า ไม่ว่ารูปแบบของการปกครองของรัฐบาลใดก็ตาม ถ้า วิถีการเมืองของการปกครองในระบอบนั้น ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีสิทธิเสรีภาพ ในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองได้อย่าง

เสรีแล้ว ระบุขอบเขตการปกครองของรัฐบาล  
นั้นเป็นประชาธิปไตย ดังนั้น การตอบคำ  
ถามที่ว่า ประชาธิปไตยนำวิถีของชูการ์โน  
เป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องแท้จริงหรือไม่  
ในเมื่อลักษณะของมันเป็นการรวมอำนาจ  
ทั้งหมดอยู่ที่คนเพียงคนเดียว คือชูการ์โน  
และยังขึ้นอยู่กับหลักการที่ไม่ตรงกับขบวนการ  
ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา เช่นที่เป็น  
อยู่ ซึ่งถ้าจะกล่าวว่ โดยนัยดังกล่าว อิน-  
โดเนเซียก็มิได้เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง  
ในท้ายที่สุดเราจะพิจารณาทัศนะของนายพล  
ซูซาโต ซึ่งโค่นล้มอำนาจของประธานาธิบดี  
ชูการ์โนลงในขณะนั้นได้ ในทัศนะเกี่ยวกับ  
ประชาธิปไตยนำวิถีนี้ ซูซาโตกล่าวว่า

“การปกครองของอินโดเนเซียเป็น  
การปกครองแบบประชาธิปไตย ไม่มีผู้นำ  
หรือเผด็จการปกครองประเทศ ที่เข้าใจกัน  
ว่าชูการ์โนเป็นผู้นำมีสิทธิทำทุกอย่างได้ตาม  
อำเภอใจนั้นเป็นความเข้าใจผิด แม้ชูการ์โน  
ไม่ต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรก็จริง  
แต่ทุกอย่างที่ชูการ์โนทำไปจะต้องเป็นไป

ด้วยความเห็นชอบ หรือเป็นไปตามมติของ  
รัฐสภาของชาติ คำว่าที่ประชุมรัฐสภาแห่ง  
ชาติของอินโดเนเซียนั้นหมายถึงคณะบุคคล  
ซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ หรือนัยหนึ่งเป็น  
สมาชิกสภาสูงตามความหมายของอินโดเน-  
เซีย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายของ  
ประเทศ เมื่อคณะบุคคลดังกล่าวมีความ  
เห็นอย่างไร ประมุขของประเทศต้องปฏิบัติ  
ตามความเห็นของคณะบุคคลที่กล่าวนี้”

ทัศนะดังกล่าวนี้ ผู้นำอินโดเนเซียได้นำ  
มากล่าวอ้างยืนยันยืนยันความเป็นประชาธิปไตย  
ของอินโดเนเซีย เช่นเดียวกับที่ทุกประเทศ  
อ้างว่า ประเทศของตนเป็นประชาธิปไตย  
ดังนั้น ประชาธิปไตยนำวิถีของชูการ์-  
โนจะเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องหรือไม่  
จึงเป็นเรื่องที่ต้องนำไปวิเคราะห์เองว่า ใน  
ความเป็นจริงทั้งในด้านนิติบัญญัติและพฤตินัย  
นั้น ประชาธิปไตยนำวิถีตามอุดมการทาง  
การเมืองของชูการ์โนนั้นเป็นประชาธิปไตย  
ที่ถูกต้องแท้จริงแค่ไหน เพียงไร



## รายชื่อหนังสือประกอบการเรียนเรียง

1. Government of Asia Herbert Feith.
2. The Decline of Constitutional Democracy in Indonesia. Herbert Feith.
3. Politics of the Developing Nations. Fred R. Vondermeden.
4. The Role and Themes of Ideology System in Burma, Indonesia and Malaysia. Fred R. Vondermeden.
5. Political Changes in Underdeveloped Countries Nationalism and Communism. John N. Husky.
6. The Eight Makers of South East Asia. Williard A. Hanna.
7. Major Government of Asia. M.T. Kahin.
8. The Year of Self—Reliance—1945—1965 Sukarno's speech.
9. Our Struggle will be Victory Sukarno's speech.
10. Constitution of the Republic of Indonesia 1945.
11. ชูการ์โนกับอินโดเนเซีย สมกิต มณีวงศ์
12. อินโดเนเซีย จุดสารสำนักข่าวสารอินโดเนเซีย
13. กอถัมน์รอบโลก น.ส.พ. สยามรัฐ
14. น.ส.พ. สยามรัฐรายวัน และฉบับสัปดาห์วิจารณ์